

Deloitte.

BẢN TIN NHANH

Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành Nghị quyết về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp bổ sung theo quy định về thuế Tối thiểu toàn cầu có hiệu lực từ 01/01/2024

Tháng 12/2023

MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS
since 1845

Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành Nghị quyết về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp bổ sung theo quy định về thuế Tối thiểu toàn cầu từ 01/01/2024

Ngày 29/11/2023, Quốc hội khóa XV ban hành **Nghị quyết số 107/2023/QH15** về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp (TNDN) bổ sung theo Quy định Chống xói mòn cơ sở thuế toàn cầu ("GloBE") về thuế Tối thiểu toàn cầu ("TTTC"), có hiệu lực từ 01/01/2024, bao gồm **thuế TNDN bổ sung tối thiểu nội địa đạt chuẩn (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax – "QDMTT")** và **tổng hợp thu nhập chịu thuế tối thiểu (Income Inclusion Rule – "IIR")**.

Giới thiệu và phân tích sơ bộ

Khái niệm và bối cảnh

- Thuế TTTC (hay "Trụ cột 2") là giải pháp được Diễn đàn Hợp tác chung OECD/G20 đưa ra để đối phó với thực trạng chuyển lợi nhuận và cạnh tranh thuế không lành mạnh. Trụ cột 2 đưa ra các quy tắc đánh thuế nhằm đảm bảo rằng các tập đoàn đa quốc gia (MNE) thuộc phạm vi áp dụng sẽ phải nộp thuế TNDN tối thiểu 15% tại bất kỳ quốc gia nào nơi tập đoàn đó hoạt động;
- Tại Việt Nam, sau thời gian nghiên cứu, Chính phủ đã đề xuất Dự thảo Nghị quyết về áp dụng thuế TNDN bổ sung theo quy định về thuế TTTC tại Việt Nam và Quốc hội đã chính thức thông qua để ban hành Nghị quyết áp dụng các quy định này tại Việt Nam từ **01/01/2024**. Cơ quan soạn thảo sẽ tiếp tục xây dựng Nghị định hướng dẫn thực hiện Nghị quyết.

Các quy định chính Việt Nam sẽ áp dụng

Theo đó, Việt Nam sẽ áp dụng 02 quy định chính:

- Quy định 1: thuế TNDN bổ sung tối thiểu nội địa đạt chuẩn (QDMTT)**
- Quy định 2: tổng hợp thu nhập chịu thuế (IIR)**

Đối tượng nào sẽ chịu ảnh hưởng

Tại Việt Nam, các đối tượng thuộc phạm vi áp dụng thuế TTTC sẽ bao gồm các **đơn vị hợp thành (công ty, tổ chức, cơ sở thường trú, v.v.)** thuộc các MNE có doanh thu trong báo cáo tài chính hợp nhất trong ít nhất 2 trong 4 năm liền kề **đạt 750 triệu EUR** trở lên. MNE được định nghĩa là tập đoàn có ít nhất một đơn vị hợp thành hoặc một cơ sở thường trú không cư trú tại cùng nước của công ty mẹ tối cao.

Phân tích tác động sơ bộ

Việc áp dụng các quy định về thuế TTTC theo Nghị Quyết sẽ có ảnh hưởng lớn đến nghĩa vụ thuế của các MNE thuộc phạm vi có hoạt động tại Việt Nam, cũng như các nghĩa vụ kê khai và tuân thủ liên quan, cụ thể:

Nghĩa vụ thuế phát sinh

- Đối với các đơn vị hợp thành của các MNE hoạt động tại Việt Nam mà đang được hưởng ưu đãi thuế:** có rủi ro phát sinh thuế TNDN bổ sung nếu **thuế suất thực tế (Effective Tax Rate – ETR) (*)** tại Việt Nam thấp hơn 15%;
- Đối với các công ty mẹ của các MNE của Việt Nam:** có rủi ro phát sinh thuế TNDN bổ sung đối với thu nhập của các đơn vị hợp thành ở nước ngoài mà đang áp dụng thuế suất thấp hoặc đang được hưởng các chính sách ưu đãi về miễn, giảm thuế suất theo nội luật của nước đó, dẫn đến **thuế suất thực tế** tại quốc gia đó thấp hơn 15%.

Nghĩa vụ tuân thủ bổ sung

- Phát sinh **thêm nghĩa vụ** lập tờ khai theo quy định thuế TTTC và giải trình kèm theo, ngoài nghĩa vụ kê khai Quyết toán thuế TNDN hiện hành;
- Thời hạn kê khai: **12 tháng** sau khi kết thúc năm tài chính (đối với QDMTT) và **15 tháng (18 tháng đối với năm đầu tiên)** sau khi kết thúc năm tài chính (đối với IIR).

(*) **Thuế suất thực tế (Effective Tax Rate – ETR)** được tính cho từng quốc gia theo công thức của OECD, trên nguyên tắc gộp chung thuế và thu nhập của tất cả các đơn vị hợp thành của MNE tại quốc gia đó (Tham khảo công thức chi tiết tại trang 4).

Liên hệ

Website: deloitte.com/vn

Email: deloittevietnam@deloitte.com

Sử dụng cho mục đích tham khảo, không phân phối hoặc bán ra thị trường

Transfer Pricing
Firm of the Year

Tax Firm
of the Year

Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành Nghị quyết về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp bổ sung theo quy định về thuế Tối thiểu toàn cầu từ 01/01/2024

Những nội dung quan trọng của Nghị quyết

1. Nguyên tắc chung

PHẠM VI ÁP DỤNG

- Điều khoản thi hành:** Nghị quyết có hiệu lực từ 01/01/2024, áp dụng từ năm tài chính 2024.
- Đối tượng áp dụng:** công ty thành viên thuộc MNE mà có doanh thu hợp nhất từ 750 triệu EUR trở lên tại 02 trong 04 năm liền kề ngay trước năm tài chính áp dụng.
- Đối tượng loại trừ:** Nghị quyết cũng loại trừ các đối tượng theo Quy định GloBE (như: các tổ chức của chính phủ, tổ chức quốc tế, tổ chức phi lợi nhuận, quỹ hưu trí, quỹ đầu tư và tổ chức đầu tư bất động sản là công ty mẹ tối cao và những tổ chức có ít nhất 85% giá trị tài sản thuộc sở hữu bởi các đối tượng được loại trừ, v.v.).

GIẢI THÍCH TỪ NGỮ

Nghị quyết đã đề cập các khái niệm và thuật ngữ quan trọng theo Quy định GloBE như: Tập đoàn đa quốc gia, Công ty mẹ tối cao, Công ty thành viên, Chuẩn mực kế toán tài chính được chấp nhận, Chuẩn mực kế toán tài chính được phép áp dụng, v.v. đồng thời tham chiếu trực tiếp đến bộ Quy định GloBE của OECD bao gồm: Quy tắc mẫu, Tài liệu diễn giải, Hướng dẫn hành chính, v.v.

GIẢM TRỪ QUY MÔ NHỎ (DE MINIMIS)

Áp dụng đối với QDMTT và IIR, Thuế bổ sung tại một nước sẽ được coi bằng 0 (không) nếu tất cả các đơn vị hợp thành đáp ứng đồng thời: (i) Doanh thu bình quân theo Quy định về thuế TTTC tại nước đó dưới 10 triệu EUR và (ii) Thu nhập bình quân theo Quy định về thuế TTTC tại nước đó dưới 1 triệu EUR hoặc ít.

TỶ GIÁ NGOẠI TỆ

Tỷ giá ngoại tệ dùng để xác định ngưỡng doanh thu, thu nhập tại Nghị Quyết là trung bình tỷ giá trung tâm tại tháng 12 của năm liền kề trước năm phát sinh doanh thu, thu nhập do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam công bố.

GIẢM TRỪ TRÁCH NHIỆM

- Giảm trừ trách nhiệm trong giai đoạn chuyển tiếp (2024 - 2026):** thuế bổ sung sẽ được coi bằng 0 (không) nếu đáp ứng 01 trong 03 trường hợp sau đây:
 - Tổng doanh thu dưới 10 triệu EUR và lợi nhuận (lỗ) trước thuế dưới 1 triệu EUR theo Báo cáo lợi nhuận liên quốc gia đạt chuẩn;
 - Thuế suất thực tế đơn giản tối thiểu bằng: 15% cho năm 2023 và 2024; 16% cho năm 2025; 17% cho năm 2026;
 - Lợi nhuận (lỗ) trước thuế nhỏ hơn hoặc bằng khoản giảm trừ thu nhập gắn với tài sản hữu hình và lao động theo Quy định GloBE.
- Giảm trừ theo tính toán đơn giản:**

Công ty thành viên được phép áp dụng phương pháp tính toán đơn giản khi xác định các tiêu chí giảm trừ trách nhiệm bao gồm: lợi nhuận tính thuế bổ sung, doanh thu và thu nhập bình quân, thuế suất thực tế.
- Miễn phạt hành chính trong giai đoạn chuyển tiếp:**
 - Các hành vi vi phạm về khai và nộp tờ khai thuế TTTC sẽ không bị xử phạt vi phạm hành chính về thuế;
 - Mặc dù Nghị quyết chưa đề cập nhưng theo hướng dẫn của OECD, các hành vi vi phạm cần mang tính hợp lý, có nghĩa là các công ty cần chứng minh đã hành động thiện chí để hiểu và tuân thủ theo quy định về thuế TTTC.

GIÁ TRỊ TÀI SẢN HỮU HÌNH VÀ TIỀN LƯƠNG ĐƯỢC GIẢM TRỪ

Giá trị tài sản hữu hình và tiền lương theo quy định về thuế TTTC tại Việt Nam được trừ khi xác định lợi nhuận tính thuế bổ sung là giá trị bằng 5% tổng giá trị tài sản hữu hình trung bình hằng năm của tất cả các đơn vị hợp thành và 5% tổng tiền lương của tất cả các đơn vị hợp thành theo Quy định về thuế TTTC. Trong giai đoạn chuyển tiếp từ 2024, giá trị được giảm trừ từng năm cụ thể như sau:

Năm tài chính bắt đầu từ	Tỷ lệ tiền lương (%)	Tỷ lệ tài sản hữu hình (%)
2024	9,8	7,8
2025	9,6	7,6
2026	9,4	7,4
2027	9,2	7,2
2028	9,0	7,0
2029	8,2	6,6
2030	7,4	6,2
2031	6,6	5,8
2032	5,8	5,4

Liên hệ

Website: deloitte.com/vn

Email: deloittevietnam@deloitte.com

Sử dụng cho mục đích tham khảo, không phân phối hoặc bán ra thị trường

Transfer Pricing
Firm of the Year

Tax Firm
of the Year

Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành Nghị quyết về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp bổ sung theo quy định về thuế Tối thiểu toàn cầu từ 01/01/2024

Những nội dung quan trọng của Nghị quyết

2. QDMTT và IIR

Cụ thể, các nguyên tắc QDMTT và IIR được hướng dẫn tại Nghị quyết với những nội dung chính sau:

Nguyên tắc QDMTT

Nguyên tắc IIR

Đối tượng áp dụng

Đơn vị hợp thành tại Việt Nam của:

- ✓ Tập đoàn đa quốc gia có công ty mẹ ở nước ngoài (**đầu tư vào Việt Nam**); và
- ✓ Tập đoàn đa quốc gia của Việt Nam.

Công ty mẹ tại Việt Nam (bao gồm công ty mẹ tối cao, công ty mẹ trung gian, công ty mẹ bị sở hữu một phần) của tập đoàn đa quốc gia nắm giữ trực tiếp hoặc gián tiếp quyền sở hữu các đơn vị hợp thành ở ngoài Việt Nam (**đầu tư ra nước ngoài**).

Thuế bổ sung = (Tỷ lệ thuế bổ sung x Lợi nhuận tính thuế bổ sung) + thuế bổ sung được điều chỉnh cho năm hiện hành (nếu có).

Thuế bổ sung = (Tỷ lệ thuế bổ sung x Lợi nhuận tính thuế bổ sung) + thuế bổ sung được điều chỉnh cho năm hiện hành (nếu có) – QDMTT.

Trong đó:

- **Tỷ lệ thuế bổ sung** = 15% (-) Thuế suất thực tế.
- **Thuế suất thực tế** = Tổng số thuế TNDN thuộc phạm vi áp dụng đã được điều chỉnh trong năm tài chính của các đơn vị hợp thành tại nước đó/thu nhập ròng tại nước đó trong năm tài chính theo Quy định về thuế tối thiểu toàn cầu.
- **Lợi nhuận tính thuế bổ sung** = Thu nhập ròng theo GloBE (-) Giá trị tài sản hữu hình và tiền lương được trừ theo Quy định GloBE.
- **Thu nhập ròng theo GloBE** = Thu nhập trừ đi lỗ theo Quy định GloBE của tất cả các công ty thành viên.
- **Giá trị tài sản hữu hình và tiền lương** = 5% tổng giá trị tài sản hữu hình trung bình năm (+) 5% tổng tiền lương, sau khi giảm dần trong giai đoạn chuyển tiếp từ 2024 đến 2032.

Công thức

Thu nhập chịu thuế bổ sung và phân bổ

- Tất cả thu nhập của các công ty thành viên chịu thuế tối thiểu theo QDMTT, **không liên quan đến tỷ lệ sở hữu**;
- Chưa có quy định về việc phân bổ số thuế bổ sung theo QDMTT.
- Số thuế bổ sung phải nộp dựa trên **tỷ lệ sở hữu** của công ty mẹ trong các công ty thành viên;
- Phân bổ tổng thuế bổ sung cho từng đơn vị hợp thành dựa trên **tỷ lệ thu nhập theo GloBE**.

Kê khai, nộp thuế

Người nộp thuế của QDMTT và IIR đều cần phải lập và nộp:

- Tờ khai thông tin theo quy định về thuế TTTC.
- **Tờ khai thuế TNDN bổ sung** kèm theo **bản thuyết minh** giải trình chênh lệch do khác biệt giữa các chuẩn mực kế toán tài chính.
- Thời hạn: **12 tháng** sau ngày kết thúc năm tài chính.
- Người nộp thuế: công ty thành viên tại Việt Nam. Trường hợp tập đoàn có **nhều hơn 01 đơn vị hợp thành** nộp thuế, công ty mẹ tối cao (trong vòng 30 ngày kể từ kết thúc năm tài chính), bằng văn bản, **chỉ định một đơn vị hợp thành** làm người nộp thuế.
- Thời hạn: **18 tháng** sau ngày kết thúc năm tài chính áp dụng đối với **năm đầu tiên và 15 tháng** đối với các năm tiếp theo.
- Người nộp thuế: công ty mẹ tại Việt Nam.

Liên hệ

Website: deloitte.com/vn

Email: deloittevietnam@deloitte.com

Sử dụng cho mục đích tham khảo, không phân phối hoặc bán ra thị trường

Transfer Pricing
Firm of the Year

Tax Firm
of the Year

Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành Nghị quyết về việc áp dụng thuế Thu nhập doanh nghiệp bổ sung theo quy định về thuế Tối thiểu toàn cầu từ 01/01/2024

Nhận định của Deloitte

- Nghị quyết về thuế TTTC sẽ có **tác động rất trọng yếu** tới các doanh nghiệp thuộc phạm vi áp dụng, bao gồm cả các những doanh nghiệp đầu tư nước ngoài tại Việt Nam, tập đoàn và doanh nghiệp Việt Nam có hoạt động đầu tư ra nước ngoài. Cụ thể, các doanh nghiệp thuộc phạm vi áp dụng sẽ chịu tác động rõ rệt về (i) **nghĩa vụ thuế bổ sung** (nếu ETR < 15%, đặc biệt với các doanh nghiệp đang hưởng ưu đãi thuế) và (ii) **nghĩa vụ tuân thủ kê khai thuế**.
- Các quy định về tính toán và kê khai tại Nghị quyết theo Quy định GloBE **khá phức tạp** với nhiều khái niệm và thuật ngữ lần đầu tiên được áp dụng tại Việt Nam, đòi hỏi doanh nghiệp cần hiểu rõ quy định, thu thập thông tin của nhiều đơn vị hợp thành, cân nhắc các yếu tố có ảnh hưởng trọng yếu đến việc tính toán và kê khai.
- Nếu QDMTT của Việt Nam **thỏa mãn là chính sách đạt chuẩn** theo GloBE (thông qua các thủ tục xem xét và phê duyệt đồng cấp của OECD), các tập đoàn đa quốc gia hoạt động tại Việt Nam sẽ có khả năng được **miễn tính toán lại** thuế bổ sung theo Quy tắc GloBE tại nước sở tại, giúp giảm thiểu các gánh nặng về thủ tục hành chính và tiết kiệm chi phí tuân thủ liên quan.
- "Quy tắc đối với các khoản thanh toán chịu thuế dưới mức thuế suất TTTC" ("Undertaxed payment rule" – UTPR) – nguyên tắc hỗ trợ cho IIR theo Quy định GloBE hiện chưa được đề cập trong Nghị quyết. Việc áp dụng cả 02 cơ chế QDMTT và IIR cũng đảm bảo thuế bổ sung của các đơn vị hợp thành tại Việt Nam sẽ không bị thu bởi một nước thứ ba theo cơ chế UTPR, từ đó **đảm bảo quyền đánh thuế** của Việt Nam.
- Dự kiến sẽ có **Nghị định của Chính phủ** hướng dẫn chi tiết các quy định tại Nghị quyết.

Khuyến nghị cho doanh nghiệp thuộc phạm vi áp dụng

Với việc ban hành Nghị quyết về thuế TTTC từ 2024, các doanh nghiệp thuộc đối tượng áp dụng cần sớm triển khai nghiên cứu quy định và chuẩn bị cho việc tuân thủ cũng như hoạch định các chính sách tối ưu có thể, trong đó có thể bao gồm các bước như sau:

(1) Đánh giá tác động

Đánh giá tác động của thuế TTTC tại Việt Nam cũng như các quốc gia có hoạt động kinh doanh khác của tập đoàn.

(2) Theo sát và nắm vững quy định

Theo sát lộ trình ban hành các **hướng dẫn chi tiết (Nghị định)** liên quan đến thuế TTTC tại Việt Nam để hiểu rõ về các quy tắc tính toán và kê khai.

(3) Chuẩn bị nguồn lực

Chuẩn bị sẵn nguồn lực (nhân lực, công cụ, tư vấn v.v.) để sẵn sàng cho việc triển khai áp dụng và tuân thủ.

(4) Lập kế hoạch tối ưu

Lên kế hoạch cho việc **tuân thủ kê khai nghĩa vụ thuế bổ sung, đồng thời cân nhắc các biện pháp tối ưu/ưu đãi khác nếu có nhằm giảm thiểu ảnh hưởng phát sinh của nộp thuế TTTC.**

Liên hệ

Website: deloitte.com/vn

Email: deloittevietnam@deloitte.com

Sử dụng cho mục đích tham khảo, không phân phối hoặc bán ra thị trường

Transfer Pricing
Firm of the Year

Tax Firm
of the Year

Liên hệ với chúng tôi

Thomas McClelland
Phó Tổng Giám đốc
phụ trách
+84 28 7101 4333
tmcclelland@deloitte.com

Bùi Ngọc Tuấn
Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0021
tbui@deloitte.com

Bùi Tuấn Minh
Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0022
mbui@deloitte.com

Phan Vũ Hoàng
Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4345
hoangphan@deloitte.com

Đinh Mai Hạnh
Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0050
handinh@deloitte.com

Võ Hiệp Vân An
Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4444
avo@deloitte.com

Vũ Thu Nga
Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0023
ngavu@deloitte.com

Tất Hồng Quân
Phó Tổng giám đốc
+84 28 7101 4341
quantat@deloitte.com

Vũ Thu Hà
Phó Tổng Giám đốc
+84 24 710 50024
hatvu@deloitte.com

Đặng Mai Kim Ngân
Phó Tổng Giám đốc
+84 28 710 14351
ngandang@deloitte.com

Văn phòng Hà Nội

Tầng 15, Tòa nhà Vinaconex,
34 Láng Hạ, Quận Đống Đa,
Hà Nội
Tel: +84 24 7105 0000
Fax: +84 24 6288 5678

Văn phòng TP. Hồ Chí Minh

Tầng 18, Tòa nhà Times Square,
57-69F Đồng Khởi, Quận 1,
TP. Hồ Chí Minh
Tel: +84 28 7101 4555
Fax: +84 28 3910 0750

Tên Deloitte được dùng để chỉ một hoặc nhiều thành viên của Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL” hay “Deloitte Toàn cầu”), và mạng lưới các hãng thành viên trên toàn cầu (gọi chung là Tổ chức Deloitte). DTTL và mỗi thành viên trực thuộc là một pháp nhân riêng biệt và độc lập về mặt pháp lý, không bị ràng buộc lẫn nhau đối với các bên thứ ba. DTTL và mỗi thành viên trực thuộc chỉ chịu trách nhiệm cho hành vi và thiếu sót của mình, chứ không phải chịu trách nhiệm lẫn nhau. DTTL không cung cấp dịch vụ cho các khách hàng. Vui lòng xem tại www.deloitte.com/about để biết thêm thông tin chi tiết.

Deloitte Châu Á Thái Bình Dương là một hãng thành viên của Deloitte Toàn cầu. Các thành viên và các đơn vị trực thuộc của Deloitte Châu Á Thái Bình Dương cung cấp dịch vụ cho khách hàng tại hơn 100 thành phố trong khu vực, bao gồm Auckland, Bangkok, Bắc Kinh, Bengaluru, Hà Nội, Hồng Kông, Jakarta, Kuala Lumpur, Manila, Melbourne, Mumbai, New Delhi, Osaka, Seoul, Thượng Hải, Singapore, Sydney, Đài Bắc và Tokyo. Tại các nước thành viên, các hoạt động kinh doanh được thực hiện độc lập bởi các pháp nhân riêng biệt.

Deloitte Việt Nam

Tại Việt Nam, dịch vụ chuyên ngành được cung cấp bởi từng pháp nhân riêng biệt, và chi nhánh của pháp nhân đó, được gọi chung là Deloitte Việt Nam.

Tài liệu này chỉ chứa đựng những thông tin chung và nhằm mục đích tham khảo, do vậy, không một hãng DTTL, hay bất kỳ một hãng thành viên hay công ty con và các nhân viên của họ được xem là, trong phạm vi nội dung của tài liệu này, cung cấp dịch vụ hay đưa ra những ý kiến, tư vấn về chuyên môn cho người đọc. Tài liệu này không cấu thành ý kiến tư vấn đối với người đọc và sẽ không ảnh hưởng đến các ý kiến tư vấn khác do bất kỳ nhân viên của Tổ chức Deloitte cung cấp. Những thông tin thể hiện trong tài liệu này không áp dụng đối với các trường hợp riêng biệt của doanh nghiệp. Trước khi đưa ra bất kỳ một quyết định hay hành động nào có thể ảnh hưởng tới tình hình tài chính hoặc hoạt động kinh doanh, người đọc nên tham khảo ý kiến chuyên gia tư vấn.

Không có tuyên bố, bảo đảm hoặc cam kết nào (rõ ràng hay ngụ ý) được đưa ra về tính chính xác hoặc tính đầy đủ của thông tin trong tài liệu này, và không một hãng thành viên nào thuộc Mạng lưới các công ty Deloitte chịu trách nhiệm đối với bất kỳ thiệt hại, tổn thất xảy ra trực tiếp hay gián tiếp do kết quả của việc người đọc sử dụng, công bố, phát tán ra bên ngoài hoặc dựa vào tài liệu này để hành động, không hành động hoặc ra bất kỳ quyết định nào.